



Varhaiskasvatuksen henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

02.09.2021

LOHJA
Järvikaupunki

Henkilöstön ilmoitusvelvollisuus

1.8.2021 astui voimaan varhaiskasvatuslain muutos, jonka mukaan varhaiskasvatuksen henkilökunnalla on velvollisuus ilmoittaa havaitsemastaan epäkohdasta tai ilmeisen epäkohdan uhasta.

Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on paras käsitys toimipaikan toiminnasta. On tarkoituksenmukaista, että päivittäin paikalla oleva henkilöstö, joka pystyy havainnoimaan varhaiskasvatustoimintaa ja toimintakulttuuria, myös ilmoittaa havaitsemastaan epäkohdasta tai ilmeisen epäkohdan uhasta.

02.09.2021

Ilmoitusvelvollisuuden tavoite

Ilmoitusvelvollisuuden tavoitteena on vahvistaa varhaiskasvatuksen henkilöstön keinoja puuttua lapsen varhaiskasvatukseen kohdistuviin epäkohtiin tai niiden uhkiin, jotta ne tulevat nopeasti tietoon ja niihin voidaan puuttua ajoissa.

Tavoitteena pitkällä tähtäimellä synnyttää ilmapiiri, jossa voi rakentavasti nostaa esille myös negatiivisia asioita.

02.09.2021

Ketä ilmoitusvelvollisuus koskee:

- **varhaiskasvatuksen opettajia**
- **varhaiskasvatuksen sosionomeja**
- **varhaiskasvatuksen erityisopettajia**
- **varhaiskasvatuksen lastenhoitajia**
- **perhepäivähoitajia**
 - Yksin toimivien perhepäivähoitajien kohdalla ilmoitusvelvollisuus toteutuisi todennäköisimmin tilanteissa, joissa he toimivat yhdessä muiden varhaiskasvatuksen henkilöstöön kuuluvien kanssa.

Ilmoitusvelvollisuus koskee sekä julkista että yksityistä varhaiskasvatusta.

Ilmoitusvelvollisuus koskee sekä vakituisia että määräaikaisia työntekijöitä.

Päiväkodin johtajalla ei ole ilmoitusvelvollisuutta. Päiväkodin johtaja on päiväkodin toiminnasta vastaava henkilö ja hän on velvollinen käynnistämään tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

02.09.2021

Olennaista on, että ilmoitus koskee aina lapsen saamaa varhaiskasvatusta!

Ilmoitusvelvollisuus koskee vain lapsiin kohdistuvaa epäkohtaa!

02.09.2021

Epäkohtaksi katsottaisiin esimerkiksi asia tai tilanne, jossa varhaiskasvatuksen tavoitteet, lapsen hyvinvoinnin tai kasvun, kehityksen tai oppimisen edellytykset vaarantuisivat varhaiskasvatuslain vastaisesti.

Myös varhaiskasvatuksen laadussa ilmenevät puutteet, lapsen epäasiallinen tai sopimaton kohtelu tai toimintakulttuuriin sisältyvät lapselle vahingolliset toimet saattavat vaarantaa varhaiskasvatuksen lainmukaisen toteutumisen.

Ilmoitus voisi koskea siis esimerkiksi

- epäkohtaa varhaiskasvatuksen tiloissa
- epäkohtaa henkilöstön mitoituksen toteutumisessa
- epäkohtaa toimipaikan toimintakulttuurissa
- lasten epäasiallista tai sopimatonta kohtelua
- epäkohtaa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman noudattamisessa.

02.09.2021

Epäkohtailmoitus ei koske esimerkiksi työntekijöiden välisiä erimielisyyksiä tai työsuojelu- tai työturvallisuuskysymyksiä.

- Ilmoitus tulee voida tehdä ilman pelkoa kielteisistä vastatoimista.
- Vastatoimilla tarkoitetaan käytännössä mitä tahansa työntekijän epäedullista kohtelua johtuen ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.
- Jos ilmoituksesta tulee seuraamuksia vastatoimien kiellosta huolimatta, on kyseessä ensisijaisesti työsuojelun piiriin kuuluva asia.

Ohjeet

Ohjeet henkilöstölle

- Ohjeen tulee olla julkisesti henkilöstön nähtävillä.

Ohjeet päiväkodin johtajille

- Löytyy pkj-drivestä ilmoitusvelvollisuus-kansiosta

Lohjalla

- Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä, jos se on välttämätöntä asian käsittelemiseksi ja epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.
- Ilmoitus tehdään **kirjallisesti** Lohjan kaupungin laatimalle lomakkeelle
 - Lomake löytyy Pedanetistä [ilmoituslomake](#)
 - julkinen varhaiskasvatus: lomake viedään päiväkodin johtajan omalla nimellä varustettuun **Drive-kansioon**
 - yksityinen varhaiskasvatus: ilmoitus lähetetään päiväkodin johtajalle **ja** Lohjan kaupungin varhaiskasvatuspäällikölle paperisena

Lohjalla

- Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on kohtuullisen ajan kuluessa (Lohjalla 14 vrk) oikeus saada tietää mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.
- Ilmoituksen vastaanottanut henkilö (päiväkodin johtaja) ilmoittaa asiasta varhaiskasvatuspäällikölle.
- Ilmoitukset säilytetään **Drive-kansiossa**, kunnes vuosi on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona ilmoitus tehtiin. Varhaiskasvatuksen hallinto vastaa kansion ylläpidosta.

02.09.2021

Ilmoitus päiväkodin johtajalle

- Ilmoituksen vastaanottanut päiväkodin johtaja ilmoittaa ilman aiheetonta viivytystä käynnistetyt tarvittavat toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.
- Jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei pystytä itsenäisesti poistamaan varhaiskasvatuksen toimipaikassa, antaa varhaiskasvatuspäällikkö asiassa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi.

02.09.2021

Ilmoitus aluehallintovirastolle

- Varhaiskasvatuspäällikkö ilmoittaa asiasta edelleen aluehallintovirastolle tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, jos epäkohtaa tai sen ilmeistä uhkaa ei toimenpiteistä huolimatta poisteta.
- Aluehallintovirasto tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä.

Ilmoitusvelvollisuus tiiviisti

Työntekijä	Varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaava henkilö	Kunnan varhaiskasvatuksen johtava viranhaltija	Aluehallintovirasto tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
<ul style="list-style-type: none">• Tekee ilmoituksen havaitsemastaan epäkohdasta tai ilmeisen epäkohdan uhasta❖ Oikeus saada tietää toimenpiteistä ilmoituksen johdosta❖ Työntekijään ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia	<ul style="list-style-type: none">• Vastaanottaa ilmoituksen• Ilmoittaa asiasta edelleen varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle• Ryhtyy toimenpiteisiin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi	<ul style="list-style-type: none">• Antaa tarvittaessa asiassa tarpeellista ohjausta ja neuvontaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi• Tarvittaessa vie epäkohtailmoituksen edelleen aluehallintovirastolle tai sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle	<ul style="list-style-type: none">• Aluehallintovirasto tai Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi ja päättää sitä koskevista lisätoimenpiteistä siten kuin 58 §:ssä säädetään.→ Jos asiakasturvallisuus sitä edellyttää, toiminta voidaan määrätä välittömästi keskeytettäväksi taikka toimipaikan, sen osan tai laitteen käyttö kieltää.→ Määräys voidaan antaa sakon uhalla.

Ilmoitukseen liittyvät vaikutukset - vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi on tarkoitettu jatkuvaksi riskien tunnistamisen ja hallitsemisen prosessiksi.

Vaikutusten arvioinnissa kuvataan henkilötietojen käsittelyä, arvioidaan käsittelyn tarpeellisuutta, oikeasuhteisuutta ja henkilötietojen käsittelystä aiheutuvia riskejä sekä tarvittavia toimenpiteitä, joilla riskeihin puututaan.

Varhaiskasvatuksen ilmoitusvelvollisuuden osalta pyritään erityisesti suojaamaan:

- ilmoituksen tekijän yksityisyyttä, jolloin kynnys ilmoituksen tekemiseen madaltuu
- ilmoituksessa mainittujen henkilöiden (lapsi, varhaiskasvatuksen työntekijä) yksityisyyttä

Varhaiskasvatuksen ilmoitusvelvollisuuden osalta vaikutusten arvioinnin vastuut jakautuvat seuraavasti:

- kunta on rekisterinpitäjä julkisen varhaiskasvatuksen osalta
- yksityinen palveluntuottaja on rekisterinpitäjä yksityisen varhaiskasvatuksen osalta

Ilmoituksen saatuaan päiväkodin johtaja arvioi ilmoituksen käsittelyyn liittyvät vaikutukset mm.

- millaisia riskejä käsittelyyn liittyy
- miten asia otetaan puheeksi työyhteisössä ilman, että ilmoituksen tekijälle aiheutuu uhkaa ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä
- huolehtii salassapidosta muilta kuin asianosaisilta
- tallentaa ilmoituksen sovittuun paikkaan Lohjan kaupungin ohjeiden mukaisesti

Aikataulu

- Henkilöstö tulee kouluttaa ensi tilassa
- Henkilöstön tulee olla tietoinen miten prosessi etenee ja mistä ilmoituslomake löytyy
 - pk:n driveen luodaan ilmoitusvelvollisuus-kansio, johon viedään koulutusslidet + ilmoituslomake+ päiväkodin johtajan sekä henkilöstön ohjeet
- Ohjeet tulee laittaa nähtäville ilmoitustaululle sekä Pedanettiin päiväkodin etusivulle
- Ilmoitusvelvollisuuden tekemisen prosessin kehittäminen jatkuu hallinnossa ja toteuttamisen mahdollisista muutoksista tiedotetaan ensi tilassa

02.09.2021

Hyödyllisiä vinkkejä ja lähteet:

- Opetus- ja kulttuuriministeriö:

[Usein kysyttyä varhaiskasvatuksesta-sivusto:](#)

[Tietoa ilmoitusvelvollisuudesta](#)

[Tietoa vaikutustenarvioinnista](#)

- Kuntaliitto [Varhaiskasvatuksen mitoitukset](#)

Lisäksi liittojen sivuilla hyviä ajatuksia ja videoita avaamaan ilmoitusvelvollisuuden tavoitteita.

02.09.2021